

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-út 4 szám
hova a előfizetési pénzek
hirdetések és minden a ki
adóhivatalt érdeklő közle
mények küldendők.

Nyitott években egy sor
közlési díja 20 fillér

Hirdetések jutányon
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 10 kor — fillér
Félévre 5 kor. — fillér
Negyedévre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-út 4. szám
hova a lap sajtólemi rész
illető közlemények kül
dendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

Hivatalos közlemény.

10093—1900—ikt. Szarvas község előjárótól.

Hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság részéről ezen
nel közhírré tételik, hogy a község területén
lévő s a községi képviselő testület 162/896 sz.
közgyűlési határozatával mintegy 26 km. hossz-
ban megállapított

7 községi (közül) közut törzskönyvező

munkáinak biztosítása czéljából a képviselő
testület 185/1900 sz. határozatával jóváhagyott
alábbi feltételek mellett zárt írásbeli verseny-
tárgyalás fog tartatni.

1. A törzskönyvek (tércépek és melleírások)
minden utvonala külön a 71871/892, és
43110/1893 számú kereskedelemügyi ministeri
rendeletnek megfelelően szerkesztendők.

2. Az állandó pontjelzők $40/100/20$ cm. mé-
retű jó minőségű kőből az elhatárolási karók
Sz. V. betűkkel a hektometer karók megfelelő
számmal ellátott $7/10/70$ cm. méretű alól $5/7/50$
cm. méretű keresztíval ellátott akáczfából, a
kilometer oszlopok $15/15/160$ cm. méretű kellően
kiállított akáczfából rásütött számmal alul
 $10/10/50$ cm. méretű akác keresztíval ellátva
készítendők.

3. Az előző pontban említett elhatárolási
és hektometer karók valamint a kilometer
oszlopokhoz szükséges akáczfát a község adja
sajátjából, ezeknek kifaragtatása és elkészítte-
tése azonban vállalkozó terhe.

4. A munkálat 1901 augusztus hó első
napjáig készitendő el.

5. Az ajánlatokhoz a vállalati összeg 5%-a
melléklendő mely összeg a szerződés megkötése

alkalmával a vállalati összeg 10%-ára lesz
kiegészítendő s mint biztosíték a munka hite-
lesítéséig a község közpénztárában letétben fog
tartani.

6. A munkára nézve a kilométerenkénti
egység áron és az azmal kiszámított vállalati
áron felül kiteendő még külön az az egység
ár, a melyért a vállalkozó mérnök a magáno-
soktól esetleg elfoglalandó területek szükséges
munkáit kataszteri holdanként végezni hajlandó.

7. A fentebbi munkálatra vonatkozólag
vállalkozóval szerződés fog köttetni s ennek
valamint ezen szerződési viszonyból származó
egyéb béklyóköltségeknek viselése vállalkozó
terhe.

8. A képviselő testület fentartja magának
a beérkezendő ajánlatok között a szabad vá-
lasztás jogát.

Felhivatalnak a versenyezni kívánó okleveles
mérnökök, hogy ajánlataikat melyben kiteendő,
hogy a vállalati feltételeket ismerik s azokat
magukra nézve kötelezőknek fogadják el a leirt
módon felszerelve alólirott községi előjárósághoz

1900. évi december hó 15-ig

adják be.

9. A megkötendő vállalati szerződés a
községre nézve csak a képviselő testület jóvá-
hagyása után ellenben vállalkozóra a szerződés
aláírásakor válik jogérvényessé.

Kelt Szarvason, 1900.

Az előjárók nevében:

Mells János,
bíró.Salacz József,
h. első jegyző.

Közös érdek.

Az egész vonalon, a társadalom minden
rétegében élénk, szinte lázasnak nevezhető
mozgólódás észlelhető. Egymást követik az or-

szágos gyűlések és értekezletek, s az ilyen
alkalmaknál elmaradhatatlan bankettek, és
tucatszámra menő fényes, meggyőző erejű
szónoklatokban fejtegetik a vezető férfiak a
merkantilizmusról, az agrarizmusról vallott
nézeteiket. A sok gyűlés, a sok szónoklat és
ujságczikk az elhanyagolt község felé te-
relti a magyar társadalom figyelmét és érdek-
lődését, és ez a társadalom belátja és érzi,
hogy sok mulasztást kell helyre pótolnia.

Hogy az általános felbuzdulásnak lesz-e
sikere, hogy nem-e lesz szalmaláng, mely a
milyen hirtelen lobbot vetett, éppen olyan ha-
mar ki is alszik: azt ma még senki sem tud-
hatja. Egyelőre meg kell elégednünk az örven-
detes jelenséggel, hogy a község gazdasági kérdé-
sek nagyobb és általános érdeklődést keltettek
a társadalom széles rétegeiben.

Látjuk, hogy a község gazdasági tényezők
mindenike komolyan hozzálátott a helyzet javi-
tásához és hogy a munkában a kezdeményezők
nem maradnak magukra hagyatva, mert az
egész ország társadalmának érdeklődése és lá-
mogatása kíséri munkálkodásukat.

A község gazdasági ágak fejlesztése bizonyos
választó vonalakat állapít meg a különböző
irányok között, de megnyugvást kelt az, hogy
a reformok nagy munkájában mindenütt hig-
gadtság és a különböző érdekek tiszteletben
tartása nyilvánul, hogy igyekeznek a mutatkozó
érdekelletéket elenyésztetni, elsimitani, egymás-
sal összhangba hozni.

Miskolczon a kereskedők, Kassán a gazdák
tartottak országos kongresszust, mindegyiknek
tanácskozásait komoly higgadtság és tárgyilagos-
ság jellemezte. Ezen csak örvendeni lehet,
mert kétségtelen, hogy nemcsak nálunk Magyar-
országon, hanem egész Európában észlelhetők
a gazdasági válság tünetei; ezek pedig háborura

TÁBOZA.

Bíztatás.

Ha messze üz a sors viharja,
Felhő vonul fejed felett,
S nyugalmad' szenvedés zavarja,
Nem jó szivedre kikelet:
A könnyek fátyolán keresztül,
Remélj kedvedre szebb jövőt,
Ha hűtelennek látod őt.

Az édes érzet lelkesítsen,
Ha tán elhagy az ideál.
Ha nem lesz résztvevőt senkit sem,
Kivel mindent megosztanál:
A biztató magányt keresd fel,
Ha jó szivedre sebre-seb,
Élethalál ott csendesebb.

Acs Ferencz.

Még nem késő!

— Beszélyke. —

Irta: Halmágyi Gyula.

R... né, Sz. Olga bárónő boudoirjában mély
csend honol.

Kivülről a süvöltő északi szél megmegrázza a
mazas ivü ablakok üvegeit, mindannyiszor fölriasztva a
legszebb asszonyt elmerengéséből.

„Legszebbnek” állítom s higgyék el, igazat mondok.

Legszebb asszony! De hát van-e ilyen? S ha
van, szőke-e, vagy barna? . . .

Egyik sem! . . . E kettőnek arányos, harmo-
nikus vegyülése. Egy megtost esült szőke-barna eszmény!
. . . Egy földre szállott angyal, kinek csábitó szépsége
elbűvöli a halandók nadrágot viselő részét s lábait elé
varázsolja rang és kor különbség nélkül a dandyk és
imádók egész kiállhatatlan seregét . . . kezdve a
komornok Jeantól, fel egész a legnemesebb, kékvértű
arisztokratáig.

A legszebb asszony legboldogabb az érette rajon-
gók, a hízog, bókóló bohócok raja között s legbol-
dogtalanabb férje körében. Örömmel s finom leereszko-
dással fogadja a szemtelenkedők udvarias, semmitmondó,
hazug bókjait, . . . türes elménczéségeiket . . . míg férje
igaz szavai elől szívo elzárkózik a unalom környési.
Azok látszólag boldogítják, emez szerencsétlenné teszi.
Amazok felé mosolyog, férje elé hideg megvetéssel
tekint. Nem akarja elhinni, hogy fényes tokban rozsdás
kard legyen . . . nem azt, hogy a szemét között olykor
gyöngy is terem . . . azok kékvérűek vagy kegyeltek
. . . férje csak egy orvos . . . nem kékvértű s még
csak nem is kegyelt. Neki nem volt szabad belépnie a
szentélybe . . .; míg amazok bőven részesültek ke-
gyeiben.

Nem értették meg egymást . . . Csak né
későn! . . .

A legszebb asszony, a kandalló előtt egy izléses
hencserben ringatva habtermetőt, elmelkedik a férjek
kiállhatatlansága felett.

Könnycsipkékkel gazdagon ékített éjjeli pon-
gyola fedi harmatos tagjait s piczi lábait türelmetlenül
játszadoznak a pamut-gombolyaggal, mely lábait előtt
hever. Olykor-olykor felszökken helyéről s kitekint a
sütét éjbe.

Néma csend mindenfelé. Sommi nosz, zaj! Csak a
legszebb asszony szive dobogása hallaszik.

— Miért? Hol késhetik? . . .

E szavak lebennenek el szép ajkairól.

A legszebb asszony vár valakit.

— Hiába? . . . Nem!

Az eddig meg nem zavart csendet gyors léptek
zaja töri meg.

Kopogtatnak.

— Szabad! — volt a felelet.

Az ajtó küszöbén a nem várt, a férj jelenik meg.
Egy alak, mely minden tekintetben megérdemli figyel-
münket. Magas termet, csinos arc, férfiasan szép von-
sok; fekete haj, lángoló szemek. Felülőjének gombjában
piros szalag.

A nő arc kifejezése komorrá vált, a bosszúság
világos jeleivel.

Nem őt várta.

— Háborgatlak talán? — kérdé a férj.

— Nem szeretem, ha hivatalosan jelennek meg
nálam s nem különösen, ha az e helyen történik.

— Ne neheztelj ezért, Olga! Azt hiszem, megbo-
csátható lesz e tettem, ha megmondom, miként épp e

készítetik a reakció lovagjait, akik a gazdasági mozgalmakat a saját érdekében kihasználják és a társadalmi térre átvinni törekednek. Ez ellen határozottan állást kell foglalni s ezért szükséges és indokolt az óvatosság és mérséklet a közgazdasági kérdések megvitatásánál, a szükséges reformok és intézmények megvalósításánál.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy csak az elvek összetévesztéséből, meg rosszakaratu ráfogásból keletkezhetett az a tévhit, hogy a merkantilizmus eszméi a liberalizmus elveinek, az agrarizmus eszméi pedig a reakzionárius irány elveinek felelnek meg. A két irányzat nem is vonható egymással párhuzamba, a kereskedelmi és ipari érdekek védelmének nincsen semmi köze a liberalizmus politikai elvéhez, viszont pedig a reakció ósdi elve nem azonosítható az agrár közgazdasági elmélettel. A leghatározottabban állást kell tehát foglalni minden olyan jelenség ellen, mely alkalmas lenne behurcolni a politikát a közgazdasági élet terére.

Nagy a különbség társadalmi mozgalom és társadalmi harc között. Nem szükségképpen agrárius az, a ki az önálló vámterület életbe léptetését kívánja, a minthogy nem lehet, nem szabad merkantilistának nevezni azt, a ki a kereskedelmi törvény revízióját követeli. A kereskedelmi és ipari érdekek istápolása, azoknak megvédelmezése éppen olyan szükséges és kívánatos dolog, mint a milyen szükséges a magyar gazdának megvédelmezése az elpusztulástól. Mindkettő egyformán érdekében áll a hazának, és a nemzetnek tesz megbecsülhetlen szolgálatot, ki bármelyik irányban elősegíti az egyensúly helyreállítását.

Igyekezünk kell, közös érdekeink parancsolják, hogy közgazdasági kérdésekben is mindent és mindenkor a liberalizmus érvényesüljön, az a liberalizmus, melynek semmi köze a politikához, és mely abban nyilvánul, hogy a különböző gazdasági ágak egyenlő figyelemben és gondozásban részesüljenek.

Ujdonságok

— **Presbyteri gyűlés.** A helybeli ág. ev. egyház presbyteriuma nov. 15-én P l a c s k ó István igazgató lelkész és H a v i á r Dániel egyh. felügyelő ikerelnökelete mellett gyűlést tartott. Sok zajos gyűlésnek volt már színhelye az egyháztanácsotermé, az elnökségnek nem egyszer kötelességévé vált az autonómikus önkor-

mányzatot félreismeret, a tulságos heveskedésben hivatásról megfélemedkezett s a törvény és az elnökség iránt illedelmetlenül viselkedő egyik-másik presbytert rendre utasítani, de hogy a tulságos heveskedés és a törvényes intézkedéseket semmibe nem vevő kihívó követelések miatt a presbyteri gyűlést felkellett volna osztalni, olyan még nem történt. A gyűlés főtárgyát ugyanis a bányakerületi gyűlés jegyzőkönyve 62-ik pontjának tudomásra adása képezte, a melyben a kerületnek a békési egyházmegye 1899. évi nov. 29-én tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 6-ik pontjában küzölt, a szarvasi istentiszteletek sorrendjét illető és a szarvasi egyházközség presbyteriuma által megfélebezett határozatra vonatkozó intézkedése közöltetik. A jegyzőkönyvi pont felolvasása után a presbyterium nagy többséggel követelte, hogy a legközelebbi vasárnaptól az istentisztelet az egyház kerületi határozata értelmében tartassanak, miután az elnökség mindkét tagjának ama többszöri figyelmeztetésére is, hogy az egyházkerületnek a határozata megvan fellebbezve, nem jogerős, és be kell várni az egyetemes közgyűlés ide vonatkozó intézkedését a presbyterium egyes tagjai szenvédélyességük hevében a törvény és elnökség iránt tanusított illedelmetlenségért rendre utasítottak s a gyakran hallott „nem adunk a törvényre semmit” — „mi vagyunk a törvény — bűn az elnökségtől, hogy nem enged” — „a vezetők félrevezetők” kifejezéseik visszautasítottak, az igazgató lelkésznek ama kijelentésére, ám legyen, ha úgy erőszakoskodnak tessék határozni a saját felelősségükre, a felügyelő ama kijelentésével, hogy ezzel a gyűlés hatáskörén túl terjeszkednek a gyűlést feloszlatta.

— **Felolvasás.** Az országos közegészségügyi egyesület békésmegyei osztálya folyó hó 17-én (tegnap) d. u. 5 órakor Dr. F á b r y Sándor alispán elnökelete alatt tartotta meg éves közgyűlést, melyen a közegészséget érdeklő több fontos ügy nyert elintéztet. A közgyűlés után Dr. D é r y Henrik járási orvos tartott szakaszerű felolvasást az iskolákról. Utánna Dr. N é k á m Lajos egyetemi magántanár tartott szellemes felolvasást az emberi bőr ápolásáról. Mindkét felolvasást nagy érdeklődéssel hallgatta végig a tórmet megtöltő előkelő közönség s sűrűn nyilvánította elismerését s tetszését a felolvasókkal szemben. Este 8 órakor a vendégek tiszteletére az Árpád szállodában bankott tartott, melyen Szarvas előkelősége teljes számban részt vett. A vendégek tiszteletére rendezett közvacsorán számos felköszöntőt mondtak a körünkben időző vendégek.

— **Halálozás.** P á l k a György szarvasi születésű vesprémi adóhivatali tiszt haláláról kell szomorú hírt adnunk. A megboldogult alig négy hétig volt beteg, s daczára herkulai erejének fizikuma nem volt képes ellenállni a romboló betegségnek. A csont kezű rém, a halál folyó hó 14-én ragadta ki könyörtelenül családjá és barátai köréből a szeretett férfit. Az alig 37 éves fiatal ember szervezete már régebben meg volt támadva, s így halála ha hirtelen is következett be, családjá és barátai előtt még sem volt teljesen váratlan. Temetőbe nagy részvét mellett folyó hó 17-én d. u. 3 órakor az ág. ev. egyház szertartásai szerint ment végbe. Béko-

lengjen porai felett. Ravatalára családja, rokonai és jó barátai számos koszorút küldtek.

— **Az ágostai evangélikusok közgyűlése** a szarvasi tót istentisztelet dolgában érdemileg nem határozott. A dolog előzményei a következők: Szarvason két temploma van az evangélikus egyháznak, a melyekben főként tartanak magyar és tót istentiszteletet. Az egyház ugyanis 18,000 léleknyi tót és 6000 léleknyi magyar községből áll. Hat évvel ezelőtt a tót többség elhatározta, hogy mindkét templomban tót legyen az istentisztelet. A bányai kerület közgyűlése kénytelen volt ezt a határozatot megerősíteni. H a v i á r Dániel szarvasi egyházfelügyelő és társai felebböztek az egyetemes gyűléshez. L e h o t z k y Antal dr. jegyző előadó azt javasolja, hogy a felebbözést, mivel nincs szabály szerint felszerelve, vissza kell küldeni és tárgyalását jövő évre halasztani. Többek hozzászólása után a gyűlés ez értelemben határozott.

— **Eljegyzés.** M ü l l e r Károly fiatal könyvkereskedő folyó hó 10-én eljegyezte Oszterland József polgártársunk szűp és kedves leányát Emmát. Gratulálunk.

— **Megyebizottsági tagok választása.** A választott vármegyei bizottsági tagok sorában az év folyamán beállott változások következtében megüresedett helyek betöltése céljából folyó hó 27-én tartott meg a választás. A választás eredménye a következő: Az első kerületben Áchim Ádám elhalálozása folytán megürült helyre az 1904. év végéig terjedő megbizatással Scholtz Gyula lett megválasztva. A harmadik kerületben Hajnal Béla helyébe 1901. év végéig tartó megbizatással Kovács János t. bíró lett megválasztva. A negyedik kerületben Dancs Béla és Moravcsik József helye szintén az 1901. év végéig tartó megbizatással tölthető be. Megválasztott e helyre Dankó Sámuel, Sápzy György szavazattöbbséggel. A választás iránt nem volt nagy az érdeklődés úgy annyira nem, hogy a választóknak csak igen csekély része élt szavazati jogával.

— **A szini kerületek és Somogyi Károly.** Somogyi Károly igazgató a múlt héten küldte meg választást Festicus Andor grófnak a vidéki színészet országos felügyelőjének a kerületi rendezer kérdésében. Az igazgató feliratában jónak látja Szarvasat olyannak tüntetni fel ki egy elsőrendű színtársulatot fontartani nem képes, sőt tovább megy, egész szemérmelenül ki jelenti, hogy Szarvasnak színpártoló közönsége nincsen. Erre a következőkben válaszolunk: Első sorban igen téves az igazgató úr felfogása akkor ha azt hiszi, hogy itt elsőrangú társulatok nem fordultak meg, sőt a vidék első igazgatója Krecsányi J. társulatával kétévesen működött és megelégedve távozott városunkból, továbbá kétségbe vonja, hogy itt színpártoló közönség lenne, igenis van, csak hogy ezek élvezni akarják a színházban, jó előadásokat kívánnak. Somogyi igazgató úr megfélekezett arról, hogy saját hibáit felsorolja. Már fellépése sem volt olyan mellyel a közönséget megnyerni szokták, az a foszes magaviselő, az unisimpatikus bánásmód elidegenítette a másként lelkes közönséget. Az előadásokat ugyszólván minden színpadi díszletek nélkül kezdte meg és folytatta, úgy, hogy a nálunk kiállított színpad Mucsára való volt;

pillanatban kaptam egy levelet, melynek értelmében azonnal B-be kell utaznom s nem akartam távozni a nélkül, hogy ezt veled ne tudassam s a kis Emmikét meg ne csókoljam . . . csak holnap dél felé térek vissza.

A legszebb asszony — mintha csak kisorsólték volna — egyszerre barátságosabb, vidámbb lett.

— Köszönöm figyelmedet, Oszkár, Köszönöm! Csak vigyáz magadra, édesem!

— Mily gyöngédség — hidegséged mellett! Óh, Olga, mikor lesz ez már másként . . . Hisz tudod, mily bensőleg, mily örült vágyva, kioltathatlan szenvedélyvel, mily végtelen szeretlek . . . tudod, hogy vérem minden lüktetése, szívem minden dobbanása, lézas fém minden gondolata a tied . . . a tied Olga s te mégis oly hideg, oly tartózkodó vagy irányomban. Miért mindez, szólj, kérlek!

— No kárhoztass, Oszkár! Egy asszonyi szív telve van gyöngédséggel, hibával, szeszélylyel. Idővel . . . talán később — — majd megváltozom.

— Adja ég, ne későn! De hol van Emmi?

— Rosszul van, már lefeküdt. Ágyam mellett a búcsóban nyugszik.

A férj a másik szobába, búcsóház megy, míg a nő alig elrejtethető örömmel suttozja:

— Eimegy . . . ő pedig eljön s akkor . . .

Férje visszatért.

— Isten veled, Olga!

— Vezéreljen az ég szerencsével!

Egy hideg ölelés . . . még hidegebb csók s elváltak.

A férj felült az alatt várakozó hintóba s a szeles zord időben ment . . . ment, hivatását betöltendő, a nő pedig örömsugárzó arccal hallgatja a kocsi robogását s kéjerzettel gondol a legközelebbi órára, melyben, megfélekedve hívesi kötelmeiről egy idegont részesít abban, a mit a férjtől oly kegyetlenül megtagad.

Oszkár már rég gyanút táplált szívében. De bizonyosságot akart, tóten érni a hűtelest esbítőjával, hogy megbüntethesse, vagy megfélemedkezéséből kigyógyítsa? — —

Elutazását csak ürügyül hozta fel, hogy annál bizalmasabb tétértéteben lephesse meg őt kedvesével. A mint a kocsi a szomszéd utcába ért, megvergette a kocsis vállát s „állj meg”-et parancsolt.

— Halod-e Jancsi?

— Parancsol! — nagyságos uram.

— Hajts a „szarvas” fogadóba.

Itt pedig — jó borraivalót nyomván a markába — meghagyta neki, hogy csak éjjeli két óra után menjen haza a kocsiával.

— Én dolgaim után nézek — fejezte be szavait Nehéz betegot kell a szomszédban meglátogatom . . .

Távozott s a lakásával szemközt lévő K. D. barátja szobájába ment föl, ki éppen hon nem volt s ennek ablakából tartotta szemmel lakásának bojárátát. Nem kellett sokáig várakoznia.

Egy fiatal, még csak polyhedző bajszu ifjut vett észre, ki óvatos körültekintés után belépett az ajtón.

— Ó az! — mormogá a férj fogai között.

A fiatal ember csakhamar a nő ajtaján kopogtatott s nyomban be is lépett.

— Dezső, édes Dezső! — suttozta a legszebb asszony és az ifjú nyaka körül fonta hó-karjait.

Dezső viszonzta az édes ölelést, még édesobb csókokkal.

— Mennyire szeretlek! — suttozta szerelemittasán a nő.

— S én imádlak! — erősíté az ifjú.

— Jőjj, ide mellém . . . a pamlagra . . . közelebb — — így ni. Óh, Dezső, mily boldog vagyok! Ölelj s csókolj meg!

A két kar hevesen átkarolá s a két ajk csaknem ismét egybeforrott, midőn hirtelen felnyílt a szoba ajtaja s küszöbén megjelent a — férj.

A csók elcsattant!

— Bravó! kiáltá a férj.

A szerelmesok ijedten bontakoznak ki s zavarukban földre sűtvén szemeket, megmozdulni is képtelenek voltak.

— Uram! — szóló hideg megvetéssel, de határozottan a megcsalt férj — távozzék, de nyomban, különben jót nem álok arról, hogy — — —

Az ifjú nősábitó hossza orral, de örvendő, hogy ily könnyű szerrel megszabadulhatott a reá nézvo végzetteljessé vállhatott crimínális helyzetből, gyorsan távozott.

A legszebb asszony eadőleg tekintett urára.

— Veled is számolni fogok, de csak holnap.

S ezzel távozott.

Éjjeli utáni egyet mutat az orvos íróasztalán elhelyezett kis óra.

A férj nagy léptekkel, izgatottan méregeti végig szobáját.

Ágyában szilaj örültséggel kergotik egymást bűszült eszmék, vad gondolatok . . . Nem képes megállapodásra jutni. A szív harcot viv az észszel . . . a menny a pokollal! Végre határozni látszott valamit, mert lázasan suttozta maga elé:

— Igen, úgy teszok!

S ozzel íróasztalához ült és irt.

A levél csakhamar elkészült. Lepocsótóló azt, megczimezte s íróasztalán hagyá. Ezután a legnagyobb csendben távozott hazulról.

(Végo köv.)

továbbá olyan nagy garral hozzánk jött be, hogy tényleg azt kellett hinnünk, hogy egy kintinben szervezett szin-társulattal állunk szembe, az előadásokból az ellenkező-ről győződünk meg, néhány kivételével azok élvezetlenekek voltak, szóval sem a szinpad, sem az előadások, annál kevésbé a gyatra műsor felett meg a kívánalmaknak. Midőn még felhozzuk a fejtelenséget amely a társulatnál uralkodott, megjegyezzük, hogy nem a szarvasi szin-pártoló közönség hanem ő maga, és viselkedése az oka, hogy ilyen halvéleményt táplál rólunk. Végül csak annyit, hogy a szinügyi bizottság egyhangu határozata folytán tudatta Somogyi igazgató úrral, hogy egyáltalán nem reflektál a jövőben az itteni működésére.

— **Czukorgyár Békésmegyében.** Lukács György dr., Békésvármegye főispánja, a Békésvármegyében létesítendő cukorgyár érdekében mult hétfőü értekezletre hívta a szakembereket s a vármegye nagybirtokosait. Az értekezletet megnyitva, a főispán szakszerű előadás-ban ismertette a cukorgyár létesítésének tervét, mely szükségességét, előnyeit, akadályát. Geiszt Gyula és ifj. gróf Tisza Kálmán pártolták az eszmét. A nagy uradalom képviselői: Dáni József, gróf Károlyi Imre, Székér Gyula, gróf Almásy Dénes, Jurecsk Antal, gróf Károlyi Tibor, Serly Kálmán, Geiszt Gáspár, Wagner István, gróf Blankenstein Pál, Eöröm Ede, gróf Wenckheim Frigyes képviselőiben kifejtették a tapasztalatok alapján szerzett nézeteiket, megjegyeztek abban, hogy a gyár létesítése előnyös, a birtokosok készséggel bele is mennek a részvénytársaság alakulá-sába, de kívánatosnak tartják, hogy egy régebbi nagy gyár: a hatvani cukorgyár segélyé-vel és közreműködésével létesül-jön a új gyár. Ez az összeköttetés szükséges az esetleges veszélyek kiküldésére. Koppóly Géza, a hatvani cukorgyár igazgatója nagy figyelemmel hallgatott beszédben reflektált a felszólalásokra s el-mondta a maga nézeteit, részletesen fejtegetvén a szakkérdéseket. Abszolút biztos számítás nem tehető, de legalább 1.600.000 frtba fog kerülni a gyár s a forgalmi költség 20 százalékkal többet emészt fel, mint egy nagy gyárnál. Az alapot bizonytalannak tartja, azután utal prémium és a kartell akadályaira s utal a fenyegető tultermelésre, mert Amerika ezentul 1.500.000 mm.-val több cukrot fog termelni mint eddig. Végül kijelentette, hogy ha csak vállalkozót keresnek bennök, erre nem fognak vállalkozni, de ha a birtokosok részvénytársasági alapon létesítik a gyárat, ők hajlandók a részvénytőkék-nek esetleg 25 százalékát jegyezni. Szakszerűen, nagy alaposággal szóltak még a kérdéshez dr. Zeilinszky Endre, a gazdasági egyesület elnöke és Haviár Lajos kir. főmérnök, megcáfolván Koppóly agályait s végül Lukács György főispán összegezte a felszólalásokat s konstata, hogy a cukorgyár létesítése életképes eszme, melynek teljesedését élénken érzett szükségnek tekintjük. A felszólalások során különösen a hatvani cukorgyár volt kiemelve, ennek a folyamánya az, hogy együttesen óhajtuk vele a gyárat alapítani. Ha akarja, akkor vele, ha nem — nélküle. Tudomásul vettük — úgy fejezte be szavait a főispán — a két nagy elvi agályt: a prémium és a kartell ügyét, de reméli, hogy csakhamar sikerülni fog reális alapot találni a részvénytársaság megalakítására.

— **Táncpróba.** Roszjarovitz János hely-beli tánczenitő, folyó hó 25-én, vasárnap az „Árpád szálloda“ disztermében a szokott táncestély alkalmával fogja bemutatni tanítványival a Padepatinőr, Gracziána, Pasdequatre, Kreuspolka, Környagyar, Palotás és Ma-gyarszóli táncokat.

— **Betörés.** Folyó hó 17-én viradóra Scheiner József kereskedő tüzeltét hat szarvasi iparos tanonc fel-törte s onnan árúkat loptak. A nagy reményű tanonczokat a rendőség a munkában tetten érte s bekísérte őket a község házára. Ez is az idők jele!

— **Baleset.** Repa Antrás 40 éves szarvasi fuvaros a 18ik átmetszésnél szállványok vontatásával foglalkozott. Foglalkozása közben lováról leesett, és a vontató székér agyongázolta. A szerencsétlen embert t. hó 16án eltemették.

— **Járványok.** Ücsödön a vörheny betegség jár-ványos jelleget vett fel és különösen az iskolás gyer-mekek között annyira elterjedt, hogy az iskolák bezár-tása iránt kellett intézkedni, Kondoroson a környék-beli birtokon alkalmazott cselédség között hasi nagy-mában történt több megbetegülés. Mindkét helyen intézkedett a hatóság a veszélyes kór elfojtása iránt és Kondorosra nézve elrendelte, hogy a tanyai cselédek ártézi vizzel látassanak el.

— **Május novemberben.** Az időjárás eddig ugyan-csak czáfolgatja önmagát. Az esztendő legkellemet-lebb komor őszi hónapja a november, egész tavasi allűrökkel kezdődött be, mosolygó szép vöröfényes napok voltak egész héten át s a kései vöröfény még egy két pillangót is kicsalogatott, melyek vidám röp-köddéssel örülnek a rövid vöröfénynek. Kintün idő jár a vadászokra, igaz, hogy csak idő, mert vad kevés van az idén, nyul meg épen nagyon megfogyott környékünkön. A kellemes őszi vöröfény ki ki csalja delu-tanonként az utozára a sétálókat, szinte az überözihor

is rámelegszik az emberre. A kúszbőn levő tél még nem igen mutatkozik s az emberek örülnek a rövid csallóka novemberi vöröfénynek, minden mosolygó tavaszt mondó nap egy-egy nyeregemény, egy-egy elhódítás a téltől, melynek hideg zimankójától, annak téli örömei daczára is, előre is félnek azok, a kiknek a tél beállta nagy és súlyos anyagi gondokat jelent.

— **A gyilkos péklegény.** Az erkölcsi súlyedés szomorú képet tárja fel a hétfői esküdtszéki tárgyalás. Két leánygyermek: a megölt 14 éves Kun Erzsébet s a 15 éves Lehotzki Anna romlottsága fokozta Heldrich Frigyes csabai péklegénybe oly magas fokra az állatias ösztönt, hogy az, mikor már nem elégítette ki e vágyát, ingerültségében, melyet még a féltékenység ördöge, meg az alkohol is fokoztak, 16 kés szúrással megölte a 14 éves kis leányt, kit „annyira szeretett, hogy utolsó csepp véréit is odaadta volna érte.“ A gyilkos a vizsgálat során beismerte, hogy egy kés szúrását ejtett Kun Erzsébeten, a végtárgyaláson már azt állította, hogy egyáltalán nem emlékszik arra, hogy kést vett volna kezébe s hogy ő ölte volna meg a leányt. Megmaradt ez állításánál a tanúk bizonyított vallomása után is. — Még jó, hogy a bűnpör tárgyalása iránt nem volt nagy az érdeklődés, mert különösen a vádolt vallomása nagyon is pikáns, túl realiztikus részletekkel állott, úgy, hogy a hallgatóság sorailafi levő néhány hölgy ugyancsak megbánhatta kíváncsi-ságát; a vádolt vallomása után rögtön el is távoztak. — A tárgyalást V. Sza k m á r y Arisztid elnök vezette, ki úgy a vád, mint a védelem tekintetében, de kiválóan a teljes igazság tekintetében a nála megszokott alapos gondossággal elbőkölt, kérdezett és figyelt; este 7 órakor az esküdtek meghozták verdiktjukat s ennek alapján a törvényszék a gyilkos péklegényt erős fel-indulásban elkövetett szándékos emberölés büntetésében mondotta vétkesnek, s hat évi fegyházra ítélte.

IRODALOM.

Attila csatája. Még a föld képe is megváltozott azóta, hogy a nagy hún király lábától dobtant meg, de az emberi szív keveset változott, s ma is feldobog az ő nevére. Költők és tudósok véle foglalkoznak, öreg emberek róla mesélnek, festők újra meg újra vásznakra hívják a jelenetet, midőn a nagy hún király szekérvá-ra rába zárkózott a furcsa nevű gót és római királyok, hadvezérek elől. Catalaunnál áradt az a vérpaták, mely Isten ostarát is barlangjába szorította, visszaüzte szekér-várába. „Mint a vadász sebzezte oroszán, össze-vissza futkos barlangjában anélkül, hogy ki merno rontani s megrémíti a vidéket ordításával, akként rettegőte győzött szekérvára közepéből a kevély hún király“ — írta Jordanis. Nyergökéből máglyát rakatott maga alá, hogy felgyujtsa, elégesse vele magát, ha minden el-vezne. Nem vesztelt. Tuléto vesztességét, hogy lako-dalma éjjelen saját vérbe fuljon. A régi hasonlat a tölgysudárról, Akhillesről, aki egy csöpp helyen sebheto volt; hiszen ember volt, nem lehetett halhatatlan. Attila is elpusztult.

Es a világ négy sarka megreszketett belé,

A csillagok ijedten futkostak lefelé . . .

A kard, mely országokat tött tönkre, szétört. Muzeumtárgy lett. A nagy név a multé, a történelemé, mely nagy példákért vissza száll hozzá, midőn Napo-leonnak keres elődöket.

Történetét érdekesen és szépen írta meg dr. Bo-rovzsky Samu, jeles író és akadémikus, a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 80 füzetében.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marozali Henrik, egyetemi tanár, s IV. kötet szerzője dr. Bo-rovzsky Samu. Egy egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Meg jelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Ullői út 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Közelednek a hosszú unalmas téli esték a midőn minden családnál elkél egy jó vig szórakoztató. Ezen alkalmából melogen ajánlhatjuk igen t. olvasóinknak a „Pillangó“ című művészi kivitelű éleziplet, mely hazánk legszebb és legolcsóbb élezipletje, s mind a mel-lett azt a páratlan előnyt is nyújtja a most ujjon belépő előfizetőinek kik 1901-ik év legalább 2 első negyedére már most 6 koronával előfizetnek, hogy egész január 1-éig díjtanul kapják a „Pillangó“-t.

Ez egy oly kedvezmény mely a legszegényebb embernek is módját nyújtja, hogy a lapra előfizessen, azonkívül miután súlyt helyez arra, hogy a tanítók és jegyzőket is előfizetőinek megnyerje, azoknak majdnem féláron évi 8 koronáért adják a „Pillangó“-t.

A „Pillangó“ az egyetlen magyar éleziplet, mely nem politizál s így nem is bánt személyeket.

A „Pillangó“ előfizetési ára: Egész évre 12 ko-rona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Tanítók és jegyzőknek 1901 január 1-től negyed-évre 2 korona,

Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal, Budapest, kerepesi-út 69 szám. Legzélszerűbben lehet előfizetni postautalvánnyal.

C S A R N O K.

Utolsó találka.

Nem volt jukker asszony. Mint a hitves és mint a anya volt Radvánszky Ella. Szerelemből ment férhez

Miklós Elekhez és a szerelem ösztönözte, hogy teljesítse a kötelességeket, mik reá, a hitvesre és az anyára hárultak.

Három szép gyermeke volt a fiatal bájos terem-tésnek és mindhárom magukon viselték édes anyjuk bájos körvonala. De apjuk markán vonásából nem örökölték egyetlen egyet sem a két fiú, meg a leány. Mindhármuknak aranyzóke haja volt, mint édes any-juknak és a kis Miklós Ellácska szakasztott mása volt az ő kis jó anyjának. Felismerte mindenki, hogy az a kis baba az egykori Radvánszky Ella gyermeke.

Boldog volt a család, míg a család fő szerelme el nem párolgott. De Miklós Elek kezdte elhanyagolni a feleségét. Viszonya volt egy katonatiszt özvegyével, sugtak — bugtak azok, kik a város pletykáit szokták kikaparni a társaságok számára.

Es Radvánszky Ella is kezdte észrevenni, hogy ura elhanyagolja. Nem is képzölte, hitte, hogy ez valaha lehetséges lesz. Hogy is no! mikor annyit kellett rimánkodni szüleinek, — édes anyja született grófnő volt — hogy Miklós Elekhez hozzá mehessen feleségül. Hogy fogadta akkor Miklós Elek, hogy kitartásért, hűségért egy egész emboret hűségsé és odaadó szere-tete lesz a jutalom.

Mikor a szilárd lelkű és szeplőtlen lelkű nő meg-hallotta, hogy ura őt voltaképen megcsalja, az első perczben kétségbeesett és magába zárkózva kisírta magát, de azután arra gondolt, hogy mitévő legyen. Ha férjének szemébe mondja, hogy megcsalta őtet, akkor önzete azt is parancsolja, miszerint rögtön hagyja el gyermekeivel férje házat és visszamenjen szüleihez. De ezt én gyermekei miatt, kiket apjuktól meg nem foszthatott és szülei miatt, kiknek beleegye-zését házasságához ugy is alig bírta elnyerni, nem tehetto. A fiatal asszony tehát kisírta magát és úgy tett, mintha semmit sem vett volna észre ura elváltozásából.

A szép kis Ellácska hirtelen nagy beteg lett, ronszó toroklobot hozott haza valahonnan és a fiukat hamar a nagymamákhoz küldték, míg a szép szöke anya magára maradt beteg magzatjával, kinek állapota hirtelen válságos lett. Miklós Elek még nem tudta, hogy mi az a veszély, e szót: halál kimondani sem merte, sohasem kellett még elföldölnie egy hozzátartozóját, szülei is éltek s így a kis leány betegségét nem tudta komolyan venni, mint hogyha lehetetlen lenne, hogy a végzet az ő házat utoléjre. Járt tehát tovább az özvegy asszonyhoz és neje kisirt szemekkel, de szemrehányás nélkül fogadta, De leánya betegsége iszonyatosan meg-visolto.

Mikor a leányka élet-halál harcot vívott a beteg-séggel, akkor kapott a szerencsétlen anya egy jól ismert kéztől névtelen levelet, melyben csak ennyi állott:

Asszonyom! Ha tudni akarja, hogy férje ura hol azokta töltöni a legválságosabb időben is a delutánjait, vegye magának a fáradságot és menjen el, lepje meg őket a Nagyfásor utcai özvegyi házban . . .

Egy jóakaró.

Miklós Eleknek undorral hajtá el a szennyos papir lapot s ezután ismét vissza ült helyére, mely most beteg gyermeke ágyához volt költve.

De a kis Ellácska mind rosszabbul lett. Fuldokolni kezdett, mislaltt arca rettenetes lázban égett. Két orvos is jött és ott maradt a betegnél az egész delután. A szegény beteg pedig mintha már deliriumban lenne, úgy nyögte fuldokolva.

— Papa, hol a papa? Látni akarom apát.

Az anya pedig gyermekére hajolt és lágy simo-gatással akarta megnyugtatni, de sehogy se sikerült ez anyai szeretetének. A leány csak apja után vágyott és rettenetes fuldoklással ojté ki az egyes szóttagokat.

— A—pa . . . a—pa!

Es a megcsalt feleség tudta, hogy hol kell keresni gyermeke apját és kétségbeesetten tépelődött, mitévő legyen, elküldjön-e érte, oda küldjön-e, mely tettével bizonyosságot ad, hogy tudja, miszerint férje csalást követ el, vagy engedje gyermekét meghalni, anélkül hogy apja ott legyen a kis halottas ágyánál.

Es a fiatal asszonyt az örülés környezte. Az orvosok részvételt néztek immár az anyát, mint a haldokló gyermeket és vigasztalásuk még kétségbeeset-többé tette az anyát, mikor egyszerre csendes léptek zaja hallatszott és a szerencsétlen anya mögött állott a férj, az apa.

Egy tekintet a nőre, egy tekintet a betegágyra s ez a tekintet észre vett mindent, megragadta neje karját, ki nem ellenkezett, csókkal borítá, vallomást tenni nem mert s annyit mondott:

— Istenem, csak ő gyógyuljon meg!

Igen, csak ő gyógyuljon meg, s ő azt a ledér szép asszonyt ki elvonja családjától és kötelességeitől nem fogja viszontlátni többé.

— Igen, igen csak ő gyógyuljon meg.

Anyja térdre rogyott, összetette kezét imára, de o pillanatban eszméletlenül terült el a földön.

A kis Ellácska meggyógyult és Miklós Eleknek azon a rettenes delutánon csakugyan utolsó találkája volt.

Szilágyi.

Felölös szerkesztő: S Z I K E S A N T A L.

